

DOI: 10.18523/2617-2607.2025.15.133-139

УДК 347.192/347.66

Вікторія Сікора

Аспірантка Навчально-наукового юридичного інституту, здобувачка PhD «Право»
Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника;
адвокат, Адвокатське об'єднання «Сліпенчук Партнерз», Івано-Франківськ, Україна
<https://orcid.org/0000-0002-0331-3542>
sikoravikt@gmail.com

МЕХАНІЗМИ ОСКАРЖЕННЯ РІШЕНЬ ЗАГАЛЬНИХ ЗБОРІВ УЧАСНИКІВ/АКЦІОНЕРІВ: ТЕОРЕТИЧНІ ПІДХОДИ ТА ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ

У статті проведено комплексний аналіз механізмів оскарження рішень загальних зборів учасників/акціонерів юридичних осіб корпоративного типу в Україні. Досліджено відмінності між визнанням рішень загальних зборів учасників/акціонерів недійсними та їх скасуванням. Обґрунтовано недоцільність обов'язкової прив'язки доведення порушення корпоративних прав для визнання рішення загальних зборів недійсним у випадках, коли саме порушення має ознаки абсолютної недійсності й призводить до порушення прав та інтересів учасника або акціонера, який подає відповідний позов. Проаналізовано судову практику та запропоновано критерії вибору оптимального способу захисту прав учасників корпоративних відносин через призму оцінювання їхньої ефективності та наслідків застосування відповідних способів захисту корпоративних прав, які впливають не тільки на строк чинності оскаржуваного рішення загальних зборів, а й на «правову долю» правочинів, вчинених на підставі такого рішення загальних зборів. Особливу увагу відведено аналізу критерію оцінювання ефективності обраного способу захисту в розрізі необхідності звернення за певних обставин з позовом про визначення розміру статутного капіталу та часток учасників. На підставі проведеного аналізу наукових підходів і судової практики обґрунтовано необхідність впровадження в національне законодавство чітких норм щодо підстав недійсності/оспорюваності рішень загальних зборів учасників/акціонерів, важелів захисту прав третіх осіб, на яких факт оскарження таких рішень може вплинути, а також визначення наслідків останніх, з урахуванням потреби в забезпеченні балансу між захистом корпоративних прав окремих учасників/акціонерів і стабільністю корпоративного устрою компанії загалом.

Ключові слова: корпоративні спори, визнання недійсним рішення загальних зборів, скасування рішення загальних зборів, наслідки визнання недійсним або скасування.

Постановка проблеми

Актуальність дослідження механізмів оскарження рішень загальних зборів учасників/акціонерів зумовлена зростанням корпоративних конфліктів, динамічними змінами корпоративного законодавства та неоднозначністю судової практики. Як зазначає О. Другов, «система захисту прав учасників товариств потребує чітких критеріїв диференціації способів оскарження»¹.

Проблематика оскарження рішень загальних зборів є вагомим викликом для українського корпоративного права, оскільки чинне законодавство не врегульовує ані підстав, ані наслідків такого оскарження. Як наслідок, науковці мають різні погляди на врегулювання прогалин. Своєю чергою, аналіз судової практики свідчить про неоднозначні, суперечливі підходи до вирішення проблем, що вкотре підтверджує необхідність врегулювання відповідних питань на законодавчому рівні.

¹ О. М. Другов, *Корпоративні спори: теорія та практика* (Київ: Юрінком, 2021), 45.

Аналіз останніх досліджень і публікацій

Проблеми правової природи рішень загальних зборів учасників/акціонерів, оскарження останніх та їхніх наслідків були предметом досліджень таких учених, як: В. Васильєва, А. Зеліско, О. Зозуляк, В. Луць, Л. Сішук, Н. Сліпенчук, І. Спасибо-Фатєєва та ін.

Виділення невіршених раніше частин загальної проблеми

Попри значну увагу науковців до питання оскарження рішень загальних зборів, залишаються дискусійними, зокрема, питання визначення підстав для визнання рішень недійсними, співвідношення між порушенням корпоративних прав та наслідками для правомірності рішення, а також критеріїв істотності таких порушень, та власне механізмів оскарження рішень загальних зборів при відповідних видах порушень, що потребують подальшого дослідження та законодавчого врегулювання.

Метою статті є систематизація підстав, механізмів та наслідків оскарження рішень загальних зборів учасників/акціонерів з урахуванням позицій науковців, викликів у правозастосовній практиці в умовах системної адаптації вітчизняного законодавства до європейських стандартів.

Виклад основного матеріалу дослідження

Поняття рішення загальних зборів юридичної особи корпоративного типу не визначено на законодавчому рівні, у зв'язку з чим наявні численні дефініції відповідного терміна. На підставі аналізу судової практики розгляду корпоративних спорів можна дійти висновку, що рішення загальних зборів тлумачать як індивідуальний акт (ненормативного характеру), що зумовлює настання певних правових наслідків, направлених на регулювання господарських відносин, і є обов'язковим для суб'єктів відповідних відносин².³ Вказане трактування сформовано на підставі системного аналізу законодавства, відповідно до якого рішення загальних зборів не можна вважати ані договором, ані одностороннім правочином з огляду на такі обставини: рішення ухвалюється більшістю голосів і не потребує волевиявлення всіх учасників, правочин спрямований на зміни суб'єктивних цивільних прав усіх його сторін, а рішення загальних зборів стосується діяльності компанії і лише опосередковано впливає на корпоративні права її учасників/акціонерів, за винятком рішення про виплату дивідендів. Зазначене свідчить про неможливість застосування за аналогією до рішень загальних зборів правових наслідків визнання недійсним правочину, визначених положеннями статей 215 та 216 Цивільного кодексу України⁴.

У контексті аналізу судової практики щодо правової природи рішень загальних зборів та можливості їх оскарження слід звернути увагу на постанову Великої Палати Верховного Суду від 18.12.2024 у справі № 916/379/23⁵. У цій постанові Велика Палата відступила від попередньої позиції, згідно з якою рішення загальних зборів розглядали як індивідуальний акт ненормативного характеру, що не підпадає під категорію правочинів.

Зокрема, суд дійшов висновку, що рішення загальних зборів, спрямовані на передачу майна до статутного капіталу іншого товариства, мають ознаки правочину. Отже, до таких рішень можуть застосовуватися положення статей 215 та 216 Цивільного кодексу України щодо недійсності правочинів. Велика Палата визнала можливість застосування правових наслідків недійсності правочину до рішень загальних зборів у випадках, коли ці рішення мають правочинний характер.

Цей підхід свідчить про зміну в судовій практиці та визнання того, що рішення загальних зборів можуть мати правочинний характер, особливо коли вони спрямовані на передачу майна або інші дії, що мають юридичні наслідки. Отже, такі рішення можуть бути оскаржені з підстав, передбачених для недійсності правочинів, що забезпечує додатковий рівень захисту прав учасників та акціонерів товариств.

Проте практики часто пропонують розмежовувати нікчемні, оспорювані та скасовані рішення загальних зборів:

- нікчемними є рішення, недійсність яких прямо впливає із законодавства, тобто такі рішення недійсні з моменту їх ухвалення;
- оспорюваними є рішення, які за певних обставин можуть бути визнані недійсними в судовому порядку, при цьому суд може поширити недійсність такого рішення і на акти та правочини, які вчинялись на його підставі;

² Єдиний державний реєстр судових рішень, дата звернення 10 квітня 2025, <https://reyestr.court.gov.ua/Review/113292812>.

³ Єдиний державний реєстр судових рішень, дата звернення 10 квітня 2025, <https://reyestr.court.gov.ua/Review/110339135>.

⁴ Верховна Рада України, *Цивільний кодекс України*, Закон 435-IV, 16 січня 2003, ст. 356, <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15>.

⁵ Єдиний державний реєстр судових рішень, дата звернення 10 квітня 2025, <https://reyestr.court.gov.ua/Review/123992358>.

– певні рішення можуть бути скасовані судом через незначний характер порушень. За вказаних умов рішення скасоване з моменту набрання чинності відповідним рішенням суду, що, як наслідок, жодним чином не позначиться на дійсності правочинів, які вчинялися на його підставі⁶.

Щодо цього Л. Сішук зазначає, що вказаний підхід, попри його слушність, розходиться з судовою практикою, що спростовує ефективність його застосування⁷. Такі висновки цілком обґрунтовані з огляду на законодавчу неврегульованість цих питань. Саме тому існує необхідність дослідження можливості впровадження змін.

Звернення з позовом про визнання недійсним рішення загальних зборів є класичним способом захисту корпоративних прав, проте, як показує практика, не завжди ефективним.

По-перше, якщо метою звернення до суду є необхідність внесення змін до Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб — підприємців та громадських формувань, відповідний спосіб захисту є неналежним з огляду на приписи п. 3 ч. 5 ст. 17 Закону України «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб — підприємців та громадських формувань», згідно з якими внесення змін до відомостей про розмір статутного капіталу, розміри часток учасників чи склад останніх відбувається на підставі судових рішень про стягнення (витребування з володіння) частки або ж про визначення розміру статутного капіталу та часток учасників⁸. Зазначені висновки неодноразово підтверджені і судовою практикою. Проте погоджуємось із думкою Г. Смірнова, який стверджує про необхідність внесення змін до вказаної норми саме в частині додання судового рішення про визнання недійсним рішення загальних зборів як підстави внесення змін до ЄДР, що цілком слушно, особливо у разі відновлення статусу учасника товариства у випадку неправомірного рішення загальних зборів про його виключення з товариства, за якого звернення з позовами, закріпленими у Законі, є нелогічним, оскільки оскарження юридичного факту, який призвів до відповідних змін, не є предметом пропонованих законодавцем способів захисту⁹.

По-друге, специфіка доведення факту порушення корпоративних прав у разі визнання недійсним рішення загальних зборів викликає більше запитань, аніж відповідей. Суди одностайні в тому, що учасник/акціонер, звертаючись із позовом про визнання рішення загальних зборів недійсним, не може посилатись суто на порушення його корпоративних прав на участь в управлінні товариством, вважаючи таке твердження абстрактним. Натомість вказують на необхідність чіткого обґрунтування несправедливого обмеження (порушення) його безпосередніх прав чи інтересів оскаржуваним рішенням, ба більше — доведення співмірності обраного способу захисту зі стверджуваними порушеннями. З одного боку, ця позиція релевантна принципу додержання балансу інтересів учасників-компанії-третіх осіб та покликана забезпечити стабільність цивільного обороту. З іншого боку, вказані висновки мають вкрай суб'єктивний, оцінний характер та є певною мірою обмеженнями, оскільки право на управління є ключовою правомочністю корпоративного права учасника, тому стверджувати про абстрактність останнього некоректно. Окрім цього, на нашу думку, за суттєвих порушень для визнання рішення загальних зборів недійсним взагалі не повинен доводитись факт порушення корпоративних прав, недійсність таких рішень прямо впливає із закону. Якщо ж говорити про співмірність, то очевидно, що повинен бути баланс. Проте якими критеріями керуватись, оцінюючи відповідну категорію? Якщо відштовхуватись від прив'язки більшість/меншість або ж суттєвих ризиків правових наслідків визнання недійсним рішення загальних зборів, відповідний спосіб захисту втратить своє правове значення. Вважаємо, що саме в цьому випадку доцільно розмежовувати підстави, за яких рішення загальних зборів є безальтернативно недійсним у силу закону з усіма правовими наслідками, за яких останнє може бути визнано недійсним або скасованим судом. Завдяки такій концепції можна позбутися суб'єктивних, оцінних тверджень, які мають деструктивний характер у правозастосовній практиці. Окрім цього, за таких умов буде збережено баланс диспозитивності та імперативності правового регулювання корпоративних відносин. Звісно, в останні десятиріччя законодавець впроваджує диспозитивні елементи в корпоративне право, що має забезпечити інвестиційну привабливість компаній та зрозумілість у підходах до корпоративних відносин у нашій державі.

⁶ Руслан Юрченко, «Недійсність рішень загальних зборів: мала ілюстрація величезної проблеми», *Юридична газета online* 1 (755), 19 січня 2022, <https://yur-gazeta.com/publications/practice/korporativne-pravo-ma/nediysnist-rishen-zagalnih-zboriv-mala-ilyustraciya-velicheznoyi-problemi.html>.

⁷ Ліліана Сішук, «Визнання недійсними VS скасування рішень загальних зборів підприємницького товариства», *Приватне право і підприємництво* 22 (2023): 94–95, <https://doi.org/10.32849/2409-9201.2023.22.12>.

⁸ Верховна Рада України, *Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб — підприємців та громадських формувань*, Закон 755-IV, 15 травня 2003, ст. 263, <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/755-15#Text>.

⁹ Георгій Смірнов, «Оскарження рішення загальних зборів корпорації: поточний стан та перспективи правового регулювання», *Юридичний науковий електронний журнал* 6 (2022): 138–45, <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2022-6/33>.

Однак питання захисту корпоративних прав акціонерів/учасників є ключовим для інвесторів, тому повинно імперативно регулюватись, бо основна мета інвестування в компанію — це одержання прибутку, що неможливо у разі «розмитого» корпоративного управління.

Під час дослідження механізмів оскарження рішення загальних зборів варто звернути увагу на можливість звернення з позовом про їх скасування. Розмежування скасування і визнання не дійсним рішення загальних зборів уже застосовується в судовій практиці, його досліджують, тобто вказані інститути є відомими у вітчизняному правовому полі. З аналізу постанов КГС ВС від 17.07.2018 у справі № 916/2386/17¹⁰, від 14.09.2022 у справі № 909/298/21¹¹, від 12.07.2023 у справі № 924/641/20¹² та інших можна зробити такі висновки:

– визнання не дійсним і скасування рішення загальних зборів є окремими, альтернативними за своєю правовою суттю вимогами;

– вони мають різні правові наслідки з огляду на різницю в часі дії відповідного рішення загальних зборів: визнання не дійсним означає, що останнє не створює жодних наслідків з моменту ухвалення оскаржуваного рішення; скасування ж відбувається з моменту набрання чинності рішенням суду про скасування оскаржуваного рішення, і жодним чином не позначається на актах, правочинах, вчинених на підставі такого рішення.

Щодо цього М. Барабаш зауважує, що скасування є превентивним засобом захисту, тоді як визнання не дійсним — репаративним¹³.

Отже, застосування таких юридичних інструментів, як визнання рішень загальних зборів не дійсними або їх скасування, може слугувати засобом захисту суб'єктивних корпоративних прав та законних інтересів учасника господарського товариства. У першому випадку йдеться про ситуації, коли ухвалене загальними зборами рішення суперечить положенням закону або статуту товариства і водночас порушує права чи інтереси конкретного учасника (або акціонера). У другому ж випадку йдеться про альтернативний механізм захисту, який часто супроводжує основні позовні вимоги. За результатами аналізу судової практики Л. Сішук робить висновок, що скасування рішення зборів зазвичай є вторинним способом захисту, коли не дійсність прямо не доведена, але існують підстави для усунення його дії в майбутньому¹⁴.

Варто окремо наголосити на різному юридичному ефекті від визнання рішення зборів не дійсним та від його скасування. Якщо рішення визнано не дійсним, воно втрачає чинність від дати його ухвалення і вважається таким, що ніколи не мало юридичної сили. Натомість у разі скасування рішення правовий наслідок настає лише з моменту набрання законної сили судовим рішенням про таке скасування. Отже, відмінність полягає в моменті втрати чинності рішень та в їхньому впливі на вже здійснені правочини.

Досліджуючи вказані механізми оскарження рішень загальних зборів, варто також проаналізувати досвід окремих європейських країн. У законодавстві більшості європейських держав, зокрема, але не виключно, Польщі¹⁵, Німеччини¹⁶, Франції¹⁷, наявний умовний поділ рішень загальних зборів на нікчемні (абсолютно не дійсні), оспорювані (відносно не дійсні) та ті, які можуть бути скасовані або виправлені.

Головними критеріями розмежування є вид порушення, наслідки відповідного механізму оскарження та умови впливу останнього на права третіх осіб. Якщо мова йде про порушення імперативних норм закону, ухвалення загальними зборами рішень з питань, щодо яких у них немає повноважень, такі рішення вважаються нікчемними в силу закону з моменту їх ухвалення та, як наслідок, зумовлюють не дійсність усіх правочинів, вчинених на їх підставі.

У разі оспорюваних рішень учасник/акціонер, який вважає, що його корпоративне право порушено, може звернутись до суду з позовом про визнання такого рішення не дійсним. У цьому випадку мова йде про інші порушення процедури скликання чи проведення загальних зборів, які вплинули чи могли вплинути на результати голосування та внаслідок яких порушено права, інтереси учасника/

¹⁰ Єдиний державний реєстр судових рішень, дата звернення 12 квітня 2025, <https://reyestr.court.gov.ua/Review/75399194>.

¹¹ Єдиний державний реєстр судових рішень, дата звернення 12 квітня 2025, <https://reyestr.court.gov.ua/Review/106774315>.

¹² Єдиний державний реєстр судових рішень, дата звернення 12 квітня 2025, <https://reyestr.court.gov.ua/Review/112343959>.

¹³ М. І. Барабаш, *Захист прав учасників господарських товариств* (Київ: Алерта, 2022), 78.

¹⁴ Сішук, «Визнання не дійсними VS скасування рішень загальних зборів підприємницького товариства», 101–102.

¹⁵ *Кодекс торговельних товариств* (Республіка Польща), 15 вересня 2000, <https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU2000941037/U/D20001037Lj.pdf>.

¹⁶ *Про акціонерні товариства* (Федеративна Республіка Німеччина), Закон 323, 6 вересня 1965, <https://www.buzer.de/AktG.htm>.

¹⁷ *Кодекс торгівлі* (Французька Республіка), 2000-912, 18 вересня 2000, <https://codes.droit.org/PDF/Code%20de%20commerce.pdf>.

акціонера. Шляхом застосування відповідного способу оскарження відбувається відновлення попереднього стану, який був до ухвалення рішення загальних зборів. Цікаво, що правочини, вчинені на підставі такого рішення, з метою захисту третіх осіб (добросовісних контрагентів) зазвичай залишаються дійсними. Однак суд може поширити наслідки недійсності рішення загальних зборів на правочини, вчинені на підставі останнього, у випадку, якщо третя особа діяла недобросовісно або ж знала чи мала знати про незаконність рішення загальних зборів.

Рішення загальних зборів, які можуть бути скасовані або виправлені — у разі, якщо порушення не призвело до істотного впливу на права учасника/акціонера, суд може застосувати скасування рішення без зворотної сили дії, тобто з моменту набрання законної сили відповідним судовим рішенням та без настання правових наслідків у частині дійсності правочинів.

На нашу думку, такий досвід є релевантним для внесення змін до вітчизняного законодавства з урахуванням підстав визнання недійсними рішень загальних зборів, наведених у постанові Верховного Суду від 18.04.2024 у справі № 924/560/23¹⁸, яка є титульною та найбільш актуальною в умовах сьогодення.

На підставі комплексного підходу шляхом запозичення досвіду іноземних держав та адаптації його до вітчизняної правової системи з урахуванням практики правозастосування варто розмежувати підстави оскарження рішень загальних зборів на безумовні та умовні:

– безумовні (абсолютні) — у разі імперативних порушень, що спричиняють обов'язкове визнання недійсними рішень, ухвалених на таких зборах, з усіма правовими наслідками;

– умовні — у разі інших порушень, які можуть призвести до недійсності або скасування рішень загальних зборів. Наслідки недійсності в цьому випадку застосовуються у разі доведення факту порушення корпоративних прав учасника/акціонера та поширюються на третіх осіб у разі доведення їх недобросовісності. Своєю чергою, скасування рішення загальних зборів є альтернативою, головними відмінностями якої є час дії такого рішення та відсутність наслідків його скасування для третіх осіб.

Висновки

За результатами проведеного аналізу встановлено, що чинне законодавство України має низку прогалин. Зокрема, немає чіткої класифікації підстав недійсності рішень загальних зборів та належного розмежування між умовами для визнання рішень недійсними й такими, що підлягають скасуванню. Це спричиняє непослідовність судової практики, знижує передбачуваність правозастосування та негативно впливає на інвестиційну привабливість корпоративного сектору.

На підставі порівняльного аналізу підходів, сформованих в українській доктрині, судовій практиці та законодавстві європейських держав, обґрунтовано доцільність внесення змін до Цивільного кодексу України, Законів України «Про акціонерні товариства», «Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю» з метою:

– законодавчого розмежування абсолютних (безумовних) підстав недійсності рішень загальних зборів (які не потребують додаткового доведення порушення прав) та оспорюваних підстав, за яких суд на основі оцінювання доказів вирішує питання правомірності рішення;

– закріплення механізмів оскарження та правових наслідків для кожної з категорій підстав;

– обмеження застосування критерію доведення порушення прав учасника/акціонера лише до категорії оспорюваних рішень;

– визначення орієнтирів для захисту прав третіх осіб через критерії співмірності наслідків, балансу інтересів товариства, його учасників та контрагентів, а також добросовісності останніх.

Окрім того, з метою усунення правових колізій у сфері державної реєстрації запропоновано доповнити Закон України «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб — підприємців та громадських формувань» положеннями щодо можливості внесення змін до відомостей про розмір статутного капіталу, склад учасників та їх частки на підставі судового рішення про визнання недійсним рішення загальних зборів.

Отже, досягнута мета дослідження дала змогу не лише систематизувати правову природу рішень загальних зборів у контексті їх оскарження, але й сформулювати конкретні пропозиції щодо вдосконалення законодавчого регулювання з урахуванням європейських стандартів та сучасних викликів у правозастосуванні.

¹⁸ Єдиний державний реєстр судових рішень, дата звернення 14 квітня 2025, <https://reyestr.court.gov.ua/Review/118555128>.

Список використаної літератури

- Барабаш, М. І. *Захист прав учасників господарських товариств*. Київ: Алерта, 2022.
- Другов, О. М. *Корпоративні спори: теорія та практика*. Київ: Юрінком, 2021.
- Сішук, Ліліана. «Визнання недійсними VS скасування рішень загальних зборів підприємницького товариства». *Приватне право і підприємництво* 22 (2023): 94–102. <https://doi.org/10.32849/2409-9201.2023.22.12>.
- Смірнов, Георгій. «Оскарження рішення загальних зборів корпорації: поточний стан та перспективи правового регулювання». *Юридичний науковий електронний журнал* 6 (2022): 138–45. <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2022-6/33>.
- Юрченко, Руслан. «Недійсність рішень загальних зборів: мала ілюстрація величезної проблеми». *Юридична газета online* 1 (755). 19 січня 2022. <https://yur-gazeta.com/publications/practice/korporativne-pravo-ma/nediysnist-rishen-zagalnih-zboriv-mala-ilyustraciya-velicheznoyi-problemi.html>.

Bibliography

- Barabash, M. I. *Zakhyst prav uchasykiv hospodarskykh tovarystv*. Kyiv: Alerta, 2022 [in Ukrainian].
- Druhov, O. M. *Korporativni spory: teoriia ta praktyka*. Kyiv: Yurinkom, 2021 [in Ukrainian].
- Sishchuk, Liliana. “Recognition Invalid vs Cancellation of Decisions of General Meetings of the Enterprise Company.” *Private Law and Business* 22 (2023): 94–102. <https://doi.org/10.32849/2409-9201.2023.22.12> [in Ukrainian].
- Smirnov, Heorhii. “Appeals Against the Decision of the General Meeting of the Legal Entity: Current Situation and Prospects of Legal Regulation.” *Juridical Scientific and Electronic Journal* 6 (2022): 138–45. <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2022-6/33> [in Ukrainian].
- Yurchenko, Ruslan. “Nediysnist rishen zahalnykh zboriv: mala iliustratsiia velycheznoi problemy.” *Yurydychna hazeta online* 1 (755). January 19, 2022. <https://yur-gazeta.com/publications/practice/korporativne-pravo-ma/nediysnist-rishen-zagalnih-zboriv-mala-ilyustraciya-velicheznoyi-problemi.html> [in Ukrainian].

Viktoriia Sikora

Postgraduate student, PhD in Law, Educational and Scientific Law Institute
Vasyl Stefanyk Precarpathian National University,

Lawyer, Law Association “Slipenchuk Partners”, Ivano-Frankivsk, Ukraine

<https://orcid.org/0000-0002-0331-3542>

sikoravikt@gmail.com

WAYS TO APPEAL DECISIONS OF GENERAL MEETINGS OF PARTICIPANTS/SHAREHOLDERS: THEORETICAL APPROACHES AND PRACTICAL ASPECTS

Abstract

The article provides a comprehensive analysis of the methods for appealing decisions made at general meetings of participants/shareholders of corporate legal entities in Ukraine. The differences between declaring decisions made at general meetings of participants/shareholders invalid and cancelling them are examined. The inexpediency of mandatory linking of proof of violation of corporate rights to the invalidation of a general meeting’s decision—when the violation clearly demonstrates absolute invalidity and infringes upon the rights and interests of the participant or shareholder filing the lawsuit—is substantiated. Judicial practice is analyzed, and criteria for selecting the optimal method of protecting the rights of participants in corporate relations are proposed by evaluating their effectiveness and the consequences of applying appropriate methods of corporate rights protection, which influence not only the validity period of the contested decision but also the “legal fate” of transactions executed based on such decisions. Special attention is given to analyzing the criterion for assessing the effectiveness of the chosen method of protection, particularly regarding the need to file a lawsuit under specific circumstances to determine the amount of authorized capital and participants’ shares. Based on the analysis of scientific approaches and judicial practice, the article substantiates the need to introduce clear legal provisions into national legislation regarding the grounds for invalidating or challenging decisions of general meetings

of participants/shareholders; the mechanisms for protecting the rights of third parties who may be affected by such appeals; and the determination of their consequences—taking into account the need to balance the protection of individual participants'/shareholders' corporate rights with the overall stability of the company's corporate structure.

Keywords: corporate disputes, invalidation of general meeting decisions, cancellation of general meeting decisions, consequences of invalidation or cancellation.

Матеріал надійшов 15.04.2025



Creative Commons Attribution 4.0 International License (CC BY 4.0)